

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Geachte heer Tieman,

Met deze brief uit ik mijn zorgen over de wijze waarop gedupeerden van het datalek bij Bevolkingsonderzoek Nederland tot nu toe zijn ingelicht. Als minister bent u ervoor verantwoordelijk dat burgers goed worden geïnformeerd over datalekken bij gegevensverwerking in opdracht van uw ministerie. Ik vraag u uw rol te pakken en de informatieverstrekking snel te verbeteren, met nadruk op de behoeften van gedupeerden en op de maatregelen die u zelf gaat nemen om hun persoonsgegevens alsnog te beschermen en risico op fraude te voorkomen.

Aanleiding

Recent werd bekend dat in een laboratorium een datalek heeft plaatsgevonden in de persoonsgegevens van het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. De gegevens van honderdduizenden deelnemers zouden bij dit datalek zijn bekeken en gekopieerd. Het gaat hierbij om persoonsgegevens zoals naam, adres en woonplaats, geboortedatum, BSN-nummer, testuitslag(en) en namen van zorgverleners. Bij een beperkt aantal deelnemers zou het ook om e-mailadressen en telefoonnummers gaan.

Enige tijd later, rond 20 augustus, stuurde Bevolkingsonderzoek Nederland de gedupeerden een brief, waarin zij werden geïnformeerd over het datalek. Bevolkingsonderzoek Nederland liet hierin weten het verschrikkelijk te vinden dat hun gegevens hierbij zijn betrokken. De gedupeerden werden erop geattendeerd om alert te zijn op mogelijke fraude, omdat mogelijk is dat kwaadwillenden illegaal verkregen persoonsgegevens misbruiken. Ook werden gedupeerden in de brief verwezen naar de website van de Rijksoverheid over cybercrime, naar de website van Bevolkingsonderzoek Nederland en naar de website van het laboratorium zelf, voor actuele berichtgeving en antwoorden op veel gestelde vragen.

Tot slot liet Bevolkingsonderzoek Nederland in de brief weten dat het de bezorgdheid van de geadresseerden begrijpt en het ongemak betreurt. Alles zal worden gedaan om dit in de toekomst te voorkomen.

Klachten en meldingen

De Nationale ombudsman heeft in de afgelopen week meerdere klachten en meldingen van gedupeerden ontvangen. Zij voelen zich zenuwachtig, onzeker, bang en boos over de inhoud van de brief en blijven achter met vragen als: Wat betekent dit? Wat kan ik verwachten? Wat kunnen ze met mijn gegevens? Hoe erg is dit? En kan ik me uitschrijven bij het bevolkingsonderzoek? Het is gedupeerden onduidelijk om welke gegevens het precies gaat en of en waar deze zijn gepubliceerd. Ook vragen zij zich af wat zij concreet kunnen doen om eventuele risico's te voorkomen. Maar bovenal wat de overheid zelf onderneemt om hen alsnog te beschermen.

Pagina 1

Datum

2 september 2025

Onderwerp

Zorgen om informatieverstrekking
overheid na datalek
bevolkingsonderzoek

Ons nummer

20250099

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Tot slot voelen de gedupeerden zich niet gekend, omdat in de brief géén excuus is aangeboden. Juist nu Bevolkingsonderzoek Nederland zélf het lekken van hun gegevens verschrikkelijk noemt (waarmee wordt aangegeven dat de situatie zeer ernstig is), dekt 'het betreuren van het ongemak' volgens gedupeerden de lading niet.

Datalek nog groter

Op 29 augustus jongstleden is gebleken dat het datalek nog veel meer mensen heeft getroffen dan eerder gedacht. Bevolkingsonderzoek Nederland heeft hierop besloten om voor de zekerheid alle vrouwen van wie sinds 2017 persoonsgegevens met het laboratorium zijn gedeeld, inclusief de vrouwen die de eerdere brief hebben ontvangen, (opnieuw) per brief te informeren.

Bescherming niet op orde

Het feit dat de getroffen gedupeerden pas laat zijn ingelicht, dat niet duidelijk is welke gegevens van welke gedupeerde zijn gelekt en dat de groep gedupeerden veel groter blijkt dan in eerste instantie gedacht, maakt duidelijk dat er structurele problemen zijn bij de inrichting van de bescherming van persoonsgegevens bij Bevolkingsonderzoek Nederland. In deze brief beperk ik mij vooralsnog alleen tot de communicatie en informatieverstrekking aan getroffen.

Goede informatieverstrekking en herstel door overheid

De overheid dient ervoor te zorgen dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf. De overheid is namelijk verplicht om de burger gevraagd en ongevraagd alle informatie te geven over handelingen en besluiten die de belangen van deze burger kunnen raken. Zij dient daarbij servicegericht te zijn en zich actief op te stellen om de informatie die van belang is tijdig op eigen initiatief te geven.¹

Wat herstel bieden door de overheid betreft, wijs ik u op mijn rapport 'Herstel bieden: een vak apart', dat is gebaseerd op een onderzoek naar de vraag hoe de overheid herstel biedt aan gedupeerden met daarbij voldoende oog voor hun behoeften.² Door beter te luisteren naar deze behoeften en gedupeerden actief te betrekken, kan de overheid effectievere en meer empathische hersteltrajecten opzetten. Dit is essentieel voor het herstellen van vertrouwen en het bieden van de juiste ondersteuning aan degenen die dat nodig hebben. En geldt temeer, nu het om zo'n belangrijk en levensreddend bevolkingsonderzoek gaat.

Mijn verzoek aan u

Binnenkort wordt onder uw verantwoordelijkheid (opnieuw) een brief naar gedupeerden gestuurd. Dit keer naar een veel grotere groep gedupeerden van het datalek Bevolkingsonderzoek Nederland.

Ik verzoek u om in deze brief in ieder geval te zorgen voor het volgende:³

- Betrek de gedupeerden bij de informatieverstrekking en besteed extra aandacht aan waar zij nú behoefte aan hebben.

¹ [Behoorlijkheidswijzer Nationale ombudsman](#) van juni 2019.

² Rapport Nationale ombudsman '[Herstel bieden: een vak apart](#)' van 24 oktober 2023 (2023/157).

³ Zie ook de [8 aanbevelingen](#) van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) voor goede waarschuwingsberichten naar gedupeerden, te vinden op de website van het AP.

- Verstrek de gedupeerden open en transparante informatie over waarom zij in deze nadelige situatie zijn gekomen.
- Maak bekend welke van hun persoonsgegevens zijn gelekt, zodat zij weten waarop zij alert moeten zijn.
- Maak duidelijk wat de gedupeerden concreet kunnen doen om eventuele risico's tegen te gaan, een klacht in te dienen of een melding van fraude te doen in plaats van hen te verwijzen naar websites. Houd hierbij ook rekening met het feit dat niet iedereen digitaal vaardig is.⁴ Ook dáárom moet in de brief al een concreet handelingsperspectief worden geboden.
- Laat weten welke maatregelen ú gaat nemen om de gedupeerden alsnog te beschermen en fraude met hun persoonsgegevens tegen te gaan.

Tot slot verzoek ik u om lering te trekken uit deze gebeurtenis, zodat dit soort gebeurtenissen in de toekomst worden voorkomen.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

⁴ [Bijdrage](#) van de Nationale ombudsman aan het rondetafelgesprek van de vaste Kamercommissie Digitale Zaken over digitale inclusie op 27 juni 2024.